

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Asan/3/2016
Identifikačné číslo spisu: 6016200062
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6016200062.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Marty Molnárovej, v právnej veci žalobcu: CP - analytica spol. s.r.o., so sídlom Horná Strieborná 14599/4, Banská Bystrica, IČO: 36 019 844, zastúpeného JUDr. Máriou Krahulcovou, advokátkou, so sídlom Komenského 17, Lučenec, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, so sídlom Masarykova 10, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2015/4379, O-462/2015 zo dňa 18. novembra 2015, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/9/2016-70 zo dňa 24. júna 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/9/2016-70 zo dňa 24. júna 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2015/4379, O-462/2015 zo dňa 18. novembra 2015, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Banská Bystrica (ďalej aj ako „prvostupňový orgán“) č. k.: 135/15-1.0/pok/r. zo dňa 17. júla 2015.

Inšpektorát práce Banská Bystrica rozhodnutím zo dňa 17. júla 2015, podľa § 19 ods. 2 písm. a) bod 1. zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z.z.“), uložil žalobcovi pokutu vo výške 15.000 Eur, a to za porušenie povinností vyplývajúcich z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) bod 4 zákona č. 125/2006 Z.z. Konkrétne za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní (ďalej len „zákon č. 82/2005 Z.z.“) spočívajúce v tom, že žalobca, ako zamestnávateľ, porušil zákaz nelegálneho

zamestnávania tým, že dňa 01. decembra 2014 o 18:45 hod. využíval na pracovisku Červenej armády 298/, Bušince, závislú prácu fyzických osôb:

- p. I., nar. XX. júna XXXX, bytom A., I., ktorá pre zamestnávateľa odo dňa 17. novembra 2014 vykonávala práce - robotníčka na pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a nemala s ním založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce,
- p. A., nar. XX. augusta XXXX, bytom K., ktorá pre zamestnávateľa odo dňa 26. novembra 2014 vykonávala práce - robotníčka na pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a nemala s ním založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce,
- p. Y., nar. XX. októbra XXXX, bytom P., I., ktorá pre zamestnávateľa odo dňa 27. novembra 2014 vykonávala práce - robotníčka na pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a nemala s ním založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce,
- p. W., nar. XX. augusta XXXX, bytom P., I., ktorá pre zamestnávateľa odo dňa 05. novembra 2014 vykonávala práce - robotníčka na pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a nemala s ním založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce,
- p. D. nar. XX. februára XXXX, bytom L. - A., ktorá pre zamestnávateľa vykonávala práce - rezanie šatstva pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a nemala s ním založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce,
- p. M., nar. XX. marca XXXX, bytom D. - A., ktorá pre zamestnávateľa vykonávala práce - rezanie šatstva na pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a nemala s ním založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce,
- p. P., nar. XX. januára XXXX, bytom I. - A., ktorá pre zamestnávateľa vykonávala práce - skladanie a strihanie šatstva na pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a nemala s ním založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce,
- p. Y., nar. 12. júna 1992, bytom L. - A., ktorá pre zamestnávateľa vykonávala práce - rezanie šatstva pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a nemala s ním založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce,
- p. J., nar. XX. decembra XXXX, bytom L. - A., ktorá pre zamestnávateľa vykonávala práce - rezanie šatstva pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a nemala s ním založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce,
- p. M., nar. XX. decembra XXXX, bytom D., D. - A., ktorá pre zamestnávateľa vykonávala práce - rezanie šatstva pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a nemala s ním založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce,
- p. U., nar. XX. októbra XXXX, bytom I. - A., ktorá pre zamestnávateľa vykonávala práce - prekladanie a triedenie šatstva pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a nemala s ním založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce,
- p. D., nar. XX. augusta XXXX, bytom S. - A., ktorá pre zamestnávateľa vykonávala práce - rezanie šatstva pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a nemala s ním založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce,
- p. B., nar. XX. apríla XXXX., bytom X. - A., ktorá pre zamestnávateľa vykonávala práce - rezanie šatstva pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a nemala s ním založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce,
- p. K., nar. XX. septembra XXXX, bytom Z. - A., ktorá pre zamestnávateľa vykonávala práce - rezanie šatstva pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a nemala s ním založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce

II.

V odôvodnení napadnutého rozsudku krajský súd poukázal na to, že podľa Protokolu o výsledku inšpekcie práce č. IBB-86-64-2.7/P-E28-15 zo dňa 23. februára 2015 bola dňa 01. decembra 2014 u kontrolovaného subjektu, na pracovisku v Bušinciach, vykonaná inšpekcia práce zameraná na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania. Výsledkom inšpekcie bolo zistené nelegálne zamestnávanie fyzických osôb dňa 01. decembra 2014 o 18:45 hod. Administratívny spis obsahuje zoznam kontrolovaných osôb dňa 01. decembra 2014 a zápisnice o podaní informácie o vysvetlení dôvodu prítomnosti fyzickej osoby na pracovisku, obsah ktorých sa premietol do prvostupňového

rozhodnutia. V správnom konaní sa vyjadril právny zástupca spoločnosti PERTEX s.r.o., ktorý predložil nájomnú zmluvu uzavretú medzi spoločnosťou PERTEX s.r.o. ako prenajímateľom a žalobcom ako nájomcom zo dňa 20. októbra 2014 a predmetom ktorej bol nebytový priestor v objekte prenajímateľa vo výmere 500 m². Podľa subdodávateľskej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom ako zhotoviteľom a PDN ÉPITÓIPARI Kft. ako subdodávateľom zo dňa 31. októbra 2014, ktorou jej zmluvné strany konštatovali, že zhotoviteľ uzatvorí zmluvu o dielo s objednávateľom, aby vykonal spracovateľské práce 100 ton šatstva, môže zhotoviteľ na vykonanie prác využiť subdodávateľa. Subdodávateľ sa zaviazal, že na vykonanie úlohy zamestná spôsobilých zamestnancov s lekárskej potvrdením o spôsobilosti na výkon práce. Subdodávateľ bol pritom povinný predložiť dokumentáciu zástupcovi objednávateľa pred začatím práce. Subdodávateľ sa v zmluve zaviazal, že „dodrží aplikované právne predpisy, predovšetkým, ale nie výlučne právne predpisy vzťahujúce sa na pracovný pomer a sociálne poistenie, zamestnancov bude zamestnávať len na základe platného a účinného pracovného pomeru, svojich zamestnancov prihlási do príslušných úradov a bude platiť všetky odvody a dane súvisiace so zamestnávaním zamestnancov“.

Ďalej krajský súd poukázal na to, že súčasťou administratívneho spisu je aj evidencia dochádzky zamestnankýň podľa ich váženia. Prvostupňový správny orgán žiadala Národný inšpektorát práce o preskúmanie zamestnancov maďarskej národnosti, či boli zamestnancami zamestnávateľa PDN ÉPITÓIPARI Kft. dňa 17. marca 2015. Z odpovede vyplýva, že Národný inšpektorát práce požiadal Inšpektorát práce Maďarsko, ktorý v odpovedi uviedol, že tieto osoby sú občanmi Maďarskej republiky, žiaden z nich ale nie je legálne deklarovaným/registrovaným pracovníkom PDN ÉPITÓIPARI Kft. Začatie správneho konania prvostupňový správny orgán oznámil žalobcovi dňa 28. mája 2015, požiadal ho, aby sa k veci vyjadril a predložil správnejmu orgánu dôkazy na objasnenie skutkového stavu a miery svojej zodpovednosti. Na výzvu sa vyjadrila konateľka spoločnosti, ktorá uviedla, že zo strany ich spoločnosti nedošlo k porušeniu zákona a pripojila pracovné zmluvy a dohodu so spoločnosťou PDN ÉPITÓIPARI Kft.

Krajský súd uviedol, že podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z.z. právnická osoba nesmie nelegálne zamestnávať (zákaz nelegálneho zamestnávania). Pod nelegálnym zamestnávaním sa rozumie zamestnávanie právnickou osobou - využívanie závislej práce fyzickej osoby, založenie pracovnoprávneho (alebo štátnozamestnaneckého) pomeru podľa osobitného predpisu a nesplnenie povinnosti podľa osobitného predpisu (§ 2 ods. 2 písm. b/). Povinnosťou podľa osobitného predpisu je registračná povinnosť zamestnávateľa podľa § 231 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Na to, aby subjekt naplnil skutkovú podstatu správneho deliktu podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z.z. za použitia ustanovenia § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z.z., musí zamestnanca zamestnávať bez toho, aby vopred splnil svoju registračnú povinnosť prihlásiť zamestnanca do registra poistencov vedeného Sociálnou poisťovňou. Nelegálnym zamestnávaním je ale aj využívanie práce fyzickej osoby právnickou osobou bez toho, aby s ňou mala založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu (§ 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z.z.). Z výroku rozhodnutia prvostupňového orgánu vyplýva, že správny orgán mal zato, že žalobca využíval závislú prácu fyzických osôb uvedených vo výroku rozhodnutia, ktoré pre žalobcu vykonávali práce na pracovisku v priestoroch zamestnávateľa a žalobca nemal s týmito fyzickými osobami založený žiadny pracovnoprávny vzťah podľa Zákonníka práce. Žalobcovi je tak daná zodpovednosť za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z.z.

Podľa krajského súdu v preskúmanej veci de facto medzi žalobcom a žalovaným nebolo sporné, že pracovný pomer na základe pracovnej zmluvy, dohody o vykonaní práce alebo inej dohody zakladajúcej vznik pracovného pomeru nebol založený. V správnom konaní bola táto skutočnosť preukázaná tým, že žalobca nepredložil žiadnu dohodu zakladajúcu vznik pracovného alebo obdobného pomeru medzi ním a osobami uvedenými vo výroku rozhodnutia. Tým je daná jedna podstatná náležitosť skutkovej podstaty správneho deliktu - neexistencia pracovného alebo obdobného pomeru.

Dôvodom, že ďalšou podstatnou náležitosťou skutkovej podstaty správneho deliktu nelegálneho zamestnávania je využívanie práce fyzickej osoby právnickou osobou. Závislá práca je práca

vykonávaná vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, osobne zamestnancom pre zamestnávateľa, podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene, v pracovnom čase určenom zamestnávateľom (§ 1 ods. 2 Zákonníka práce), pričom závislá práca môže byť vykonávaná výlučne v pracovnom pomere, v obdobnom pracovnom vzťahu alebo výnimočne za podmienok ustanovených v Zákonníku práce aj v inom pracovnoprávnom vzťahu. Ak je práca vykonávaná mimo založeného pracovného pomeru, ide o nelegálnu prácu, resp. nelegálne zamestnávanie. Závislá práca je teda vykonávaná vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, musí ísť o výlučne osobný výkon práce zamestnanca pre zamestnávateľa, podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene, za mzdu alebo odmenu, v pracovnom čase, na náklady zamestnávateľa. Musí ísť tiež o výkon práce prostriedkami zamestnávateľa, na zodpovednosť zamestnávateľa a ide o výkon práce prevažne pozostávajúci z opakovania určitých činností.

Uviedol, že vo vzťahu k využívaniu práce fyzických osôb v preskúmvanej veci správne orgány svoje rozhodnutia založili na tvrdeniach týchto fyzických osôb, ktoré sa do zápisnice o podaní informácie o vysvetlení prítomnosti fyzickej osoby na pracovisku po zákonom poučení vyjadrili tak, že s kontrolovaným zamestnávateľom (žalobcom) nemajú uzatvorený pracovnoprávny vzťah, pre zamestnávateľa vykonávajú práce (rezanie šatstva, rezanie košeľoviny, rezanie odevov, ukladanie šatstva, prekladanie a triedenie odevov...), pričom tieto osoby tiež uviedli, od akého obdobia vykonávajú pre žalobcu práce a aká je dohodnutá odmena. Správne orgány vychádzali aj zo zistení, že objekt pracoviska bol v rámci výkonu inšpekcie práce ohradený a uzatvorený, okná boli zatemnené, nebola predložená evidencia pracovného času kontrolovaných osôb a osoby vykonávajúce pre žalobcu boli pri príchode na pracovisko ako aj pri ukončení pracovnej zmeny vážené na vstupnej bráne. Tým bola podľa krajského súdu preukázaná aj druhá zložka skutkovej podstaty správneho deliktu - využívanie práce fyzickej osoby právnickou osobou.

Ďalej krajský súd uviedol, že žalobca v žalobe považoval žalobou napadnuté rozhodnutie za nezákonné, nakoľko podľa jeho názoru došlo (v konaní) k viacerým pochybeniam, pričom v tomto smere poukázal na ustanovenie § 3 a § 46 Správneho poriadku. Ďalej namietal nezákonnosť napadnutého rozhodnutia v tom, že predložil pracovné zmluvy a dohodu so spoločnosťou PDN ÉPITÓIPARI Kft., ktorá zabezpečovala dodanie prác a tovaru. Napokon rozhodnutie považoval za nezákonné z dôvodu, že počas vykonávania úkonov v rámci výkonu inšpekcie práce nebol prítomný žiaden tlmočník, pričom zamestnankyne, u ktorých bola vykonávaná kontrola, neovládali slovenský jazyk.

Krajský súd zastával názor, že pokiaľ žalobca v žalobe namietal nezákonnosť rozhodnutia, nakoľko malo dôjsť k viacerým pochybeniam, táto námietka žalobcu nie je dostatočne konkrétna, nakoľko žalobca neuviedol, v čom vidí pochybenie správnych orgánov spôsobujúce nezákonnosť napadnutého rozhodnutia. V správnom súdnictve súdy preskúmvajú zákonnosť rozhodnutí verejnej správy z dôvodov uvedených v žalobe a nie je úlohou súdu za žalobcu prípadné dôvody nezákonnosti vyhľadávať.

Vo vzťahu k žalobcom predloženým pracovným zmluvám a dohode so spoločnosťou PDN ÉPITÓIPARI Kft., ktorá zabezpečovala dodanie prác a tovaru a ktorými chcel žalobca zrejme preukázať, že kontrolované zamestnankyne boli zamestnankyňami inej obchodnej spoločnosti, a teda sa nelegálneho zamestnávania nemohol dopustiť, tak krajský súd uviedol, že správne orgány sa touto obranou žalobcu zaoberali, ako v prvostupňovom konaní, tak aj v odvolacom konaní. Prvostupňový orgán prostredníctvom žalovaného zabezpečil vyjadrenie príslušnej inštitúcie Maďarskej republiky, ktorá potvrdila, že kontrolovaní zamestnanci neboli evidovaní ako zamestnanci maďarskej spoločnosti PDN ÉPITÓIPARI Kft. Tvrdenie žalobcu nepreukázali ani v náznakoch výpovede kontrolovaných zamestnankyň, z ktorých žiadna do zápisnice o podaní vysvetlenia po zákonom poučení neuviedla, že je zamestnankyňou inej obchodnej spoločnosti, žiadna z nich názov PDN ÉPITÓIPARI Kft ani nespomenula. Naopak, z ich výpovedí vyplýva, že väčšinou ani presne nevedeli, pre ktorú právnickú osobu vykonávajú prácu, niektoré zamestnankyne sa o „práci“ pre žalobcu dozvedeli od známych na dedine. Tvrdeniami žalobcu o tom, že ide o zamestnankyne inej spoločnosti, sa správne orgány zaoberali, tvrdenia žalobcu preverovali a došli k záveru, že žalobca účelovo zavádza, nakoľko PDN ÉPITÓIPARI Kft., nemohla žalobcovi zamestnankyne legálne zapožičať, nakoľko nikdy neboli legálnymi

zamestnankyňami tejto spoločnosti.

Prvostupňový orgán zistené skutočnosti podľa názoru krajského súdu vyhodnotil v súlade so zásadami logiky a logického uvažovania, keď dôkazy vyhodnotil tak, že zo strany žalobcu došlo k nelegálnemu zamestnávaniu, nakoľko žalobca využíval prácu fyzickej osoby bez toho, aby s takouto osobou mal uzavretý pracovno-právny, prípadne obdobný právny vzťah a nepreukázal, že takúto osobu mal legálne „zapožičanú“ od zamestnávateľa, u ktorého by bola takáto osoba v pracovnom alebo obdobnom pomere. Zároveň jeho tvrdenia boli v správnom konaní po preverení ním tvrdených skutočností vyhodnotené ako účelové, a to najmä v dôsledku výsledkov dožiadania príslušného úradu v Maďarskej republike a v dôsledku zistení vyplývajúcich z výpovedí samotných zamestnankýň.

Podľa krajského súdu žalobcom uplatnená námietka v tejto súvislosti bola len vyjadrením nesúhlasu s vyhodnotením tohto dôkazu žalovaným. Žalovaný jasne a zrozumiteľne uviedol ako tento dôkaz vyhodnotil a tiež, prečo žalobcom nebolo preukázané, že osoby pracujúce na jeho pracovisku počas vykonanej inšpekcie práce boli zamestnancami iného zamestnávateľa ako žalobcu. Žalobca nesprávne uviedol, ktorou žalovaný hodnotil vykonané dokazovanie v žalobe nenamietal. Krajský súd preto zdôraznil, že len samotný nesúhlas s týmto hodnotením nespôsobuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Vo vzťahu k námietke žalobcu, že „zamestnankyne, u ktorých bola vykonávaná kontrola, neovládali slovenský jazyk a boli prevažne maďarskej národnosti a počas kontroly nebol prítomný žiaden tlmočník, ktorý by mal oprávnenie vykonávať túto činnosť, na základe čoho došlo k porušeniu zákona“, krajský súd uviedol, že aj táto námietka je len konštatovaním, nakoľko žalobca nenamietal, že zistenia získané týmto postupom sú buď neúplné alebo nezákonné, alebo že z nich boli vyvedené iné závery a skutkové zistenia, než obsahovali, a to práve z dôvodu, že by tieto osoby buď nerozumeli alebo im nebolo správne tlmočené alebo že im nebolo tlmočené vôbec. Bez takéhoto tvrdenia nie je možné uvedenej žalobnej námietke podľa krajského súdu vyhovieť. Žalovaný sa touto námietkou v odvolacom konaní zaoberal. Krajský súd mal za to, že aj v tomto smere zo strany žalobcu ide len o vyjadrenie nesúhlasu s vyhodnotením žalovaného a samotný nesúhlas nezákonnosť napadnutého rozhodnutia nespôsobuje.

Krajský súd nevyhovel ani návrhu na zníženie uloženej pokuty prednesenej právnym zástupcom žalobcu na pojednávaní. K zníženiu pokuty by mohol súd pristúpiť len v prípade, ak by na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že o uložení sankcie má byť rozhodnuté inak, ako rozhodol správny orgán (§ 250j ods. 5 OSP). Nakoľko krajský súd považoval napadnuté rozhodnutie vo vzťahu k pokute a jej výške za správne a zákonné a nedospel k záveru, že malo byť rozhodnuté inak, návrhu na zníženie pokuty nevyhovel.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi, ktorý nebol v konaní úspešný, náhradu trov konania nepriznal.

III.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca riadne a včas odvolanie. Navrhol, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Nesúhlasil s názorom krajského súdu v tom, že medzi žalobcom a žalovaným nebola de facto sporná absencia založenia pracovného pomeru u kontrolovaných zamestnankýň a tým bola daná jedna podstatná náležitosť skutkovej podstaty správneho deliktu - neexistencia pracovného alebo obdobného pomeru. V tejto súvislosti poukázal na čl. 1 bod 3 písm. a) Smernice 96/71/ES Európskeho parlamentu a Rady zo dňa 16. decembra 1996 (ďalej len „Smernica“) a dôvodil, že mal uzatvorenú dohodu so spoločnosťou PDN ÉPITŐIPARI Kft., 1072 Budapešť, Rákoci Út 20.3/1, zo dňa 31. októbra 2014, ktorá zabezpečovala dodanie prác a tovaru pre žalobcu. Mal za to, že na základe uvedeného ustanovenia Smernice nemá povinnosť počas doby vyslania pracovníkov vysielajúcim podnikom mať uzatvorený pracovnoprávny vzťah s pracovníkmi vysielajúceho podniku. V zmysle uzatvorenej dohody zo dňa 31.

októbra 2014 sa domnieval, že vysielaní pracovníci sú v pracovnoprávnom vzťahu s uvedenou spoločnosťou, pričom ich vzájomné pracovnoprávne vzťahy nemal dôvod skúmať. Poukázal na to, že žalobcovi boli uvedenou spoločnosťou predložené pracovno-právne zmluvy s predmetnými pracovníkmi, a preto mal za preukázané, že dotknutá spoločnosť tieto osoby legálne zamestnáva. Zdôraznil, že žiadny právny predpis nestanovuje, aby si pred uzatvorením dohody so spoločnosťou PDN ÉPITŐIPARI Kft. vyžiadal od maďarských úradov potvrdenie o plnení registračnej povinnosti tejto spoločnosti.

Zastával názor, že dočasné vysielanie pracovníkov nezakladá medzi žalobcom ako stranou, pre ktorú sú služby určené a vysielajúcimi pracovníkmi pracovnoprávny vzťah. Povinnosťou žalobcu bolo zabezpečiť vyslaným pracovníkom pracovné podmienky v zmysle čl. 3 Smernice a nie uzatvoriť pracovný pomer na základe pracovnej zmluvy, ktorý mali mať vyslaní pracovníci s vysielajúcim podnikom. Na základe uvedeného nepovažoval svoje konanie za nezákonné, nakoľko registračnú povinnosť vo vzťahu k dotknutým zamestnancom mala splniť maďarská spoločnosť. Mal za to, že došlo k legálnemu zapožičaniu osôb od zamestnávateľa a že pracovný pomer medzi žalobcom a vysielanými pracovníkmi založený byť nemal, preto zo strany žalobcu nedošlo k spáchaniu správneho deliktu. Podľa žalobcu krajský súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Ďalej namietal závery krajského súdu o tom, že námietka žalobcu týkajúca sa nezákonnosti rozhodnutia nie je dostatočne konkrétna. V tejto súvislosti zastával názor, že už v žalobe uviedol dôvody, v čom vidí nezákonnosť napadnutého rozhodnutia. Poukázal na všetky pochybenia, uviedol na ustanovenia Správneho poriadku, ktoré mali byť zo strany inšpektorátu práce dodržané, avšak dodržané neboli. Išlo najmä o to, že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci. Podľa žalobcu vyvrátením nedostatkov a poukázaním na nezákonnosť v postupe prvostupňového orgánu dostatočne odôvodnil v čom spočívajú chyby v skutkových zisteniach v rámci dokazovania a rovnako aj to, v čom spočíva nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Žalobca dôvodil, že dotknuté zamestnankyne sú jednoduché ženy, ktoré sa nezaujímali o to, na základe akých právnych skutočností budú predmetnú prácu vykonávať, a teda, že ich zamestnávateľom je spoločnosť PDN ÉPITŐIPARI Kft. a zároveň, že sú len dočasne vyslané na vykonávanie prác u žalobcu. Zastával názor, že zamestnankyne mali byť poučené o ich práve na tlmočníka, nakoľko neovládali slovenský jazyk. Keďže takto poučené neboli, podľa žalobcu nebol zo strany prvostupňového orgánu dodržaný procesný postup. V protokole sa neuvádza, že by zamestnankyne súhlasili s nepribratím tlmočníka, prípadne, aby im pri výkone kontroly tlmočil niektorý z príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky, Oddelenia cudzineckej polície Rimavská Sobota. Navyše zápisnice z vykonávanej kontroly boli spísané v slovenskom jazyku a neobsahovali žiadne vyhlásenie v maďarskom jazyku, že kontrolované osoby neovládajú slovenský jazyk. Uvedené skutočnosti zamestnankyne prehlásili v čestných prehláseniach, ktoré žalobca priložil k odvolaniu. Týmto spôsobom podľa žalobcu došlo k porušeniu čl. 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 2 zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, nakoľko príslušníci policajného zboru nie sú osoby splnomocnené štátom na výkon tlmočnickej činnosti.

IV.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu súhlasil s napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici a s vysloveným právnym záverom sa stotožňoval.

V.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, a v zmysle § 1 písm. b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

VI.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) bod 4 zákona č. 125/2006 Z.z. je inšpekcia práce dozor nad dodržiavaním právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z.z. právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3. Fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

Podľa § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z.z. nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby a nemá s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu.

Podľa § 1 ods. 2 Zákonníka práce závislá práca je práca vykonávaná vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, osobne zamestnancom pre zamestnávateľa, podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene, v pracovnom čase určenom zamestnávateľom.

Podľa § 1 ods. 3 Zákonníka práce závislá práca môže byť vykonávaná výlučne v pracovnom pomere, v obdobnom pracovnom vzťahu alebo výnimočne za podmienok ustanovených v tomto zákone aj v inom pracovnoprávnom vzťahu. Závislá práca nemôže byť vykonávaná v zmluvnom občianskoprávnom vzťahu alebo v zmluvnom obchodnoprávnom vzťahu podľa osobitných predpisov.

Podľa § 3 ods. 1 Správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

Podľa § 3 ods. 3 Správneho poriadku občan Slovenskej republiky, ktorý je osobou patriacou k

národnostnej menšine, a ktorý má právo používať jazyk národnostnej menšiny podľa osobitného predpisu, má právo v obciach vymedzených osobitným predpisom konať pred správnym orgánom v jazyku národnostnej menšiny. Správne orgány podľa prvej vety sú povinné mu zabezpečiť rovnaké možnosti na uplatnenie jeho práv.

Podľa § 3 ods. 5 Správneho poriadku rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Podľa § 46 Správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa Článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa Článku 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky kto vyhlási, že neovláda jazyk v ktorom sa vedie konanie podľa odseku 2, má právo na tlmočníka.

VII.

Účelom zákona č. 82/2005 Z.z. je okrem iného vymedziť nelegálnu prácu a nelegálne zamestnávanie, ustanoviť zákaz vykonávania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, výkon kontroly a postih za porušenie zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Jednoznačne pritom zákon rozlišuje nelegálne zamestnávanie. Zákonodarca v právnej norme ustanovenej v § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z.z. považuje za nelegálne zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, také zamestnávanie fyzickej osoby, ktoré je založené na využívaní závislej práce tejto fyzickej osoby a zamestnávateľ s ňou nemá založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer. Definíciu závislej práce vymedzuje ustanovenie § 1 ods. 2 Zákonníka práce, podľa ktorého ide o prácu vykonávanú vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, osobne zamestnancom pre zamestnávateľa, podľa pokynov zamestnávateľa v jeho mene a v pracovnom čase určenom zamestnávateľom. Porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania je správnym deliktom, za spáchanie ktorého je inšpektorát práce povinný uložiť pokutu v zmysle § 19 ods. 2 písm. a) bod 1. zákona č. 125/2006 Z.z.

Odvolací súd z Protokolu o výsledku inšpekcie práce č. IBB-86-64-2.7/P-E28-15 zo dňa 23. februára 2015 zistil, že dňa 01. decembra 2014 bola u kontrolovaného subjektu (žalobcu), na pracovisku v Bušinciach, vykonaná inšpekcia práce zameraná na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania podľa zákona č. 82/2005 Z.z. Inšpekcia bola vykonaná za účasti štyroch príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky, Oddelenia cudzineckej polície Rimavská Sobota. Na kontrolovanom pracovisku žalobcu v čase výkonu inšpekcie vykonávali fyzické osoby bližšie identifikované v úvode tohto rozhodnutia prácu, ktorá vykazovala znaky závislej práce bez toho, aby bolo preukázané, že žalobca ich legálne zamestnáva. Jednalo sa o osoby slovenskej a maďarskej štátnej príslušnosti. Súčasťou predloženého administratívneho spisu sú aj zápisnice o podaní informácie o vysvetlení dôvodu prítomnosti fyzickej osoby na pracovisku, ktoré potvrdzujú výkon práce dotknutých fyzických osôb pre žalobcu, okolnosti tohto výkonu a informácie o odmeňovaní za vykonanú prácu.

Odvolací súd sa stotožňuje so závermi krajského súdu v tom, že je dostatočne preukázané, že dotknuté fyzické osoby vykonávali v čase inšpekcie práce pre žalobcu závislú prácu. Túto skutočnosť žalobca v podstate nerozporoval. Namietal však nedostatočné skutkové zistenia správnymi orgánmi, ktoré prevzal aj krajský súd, a to vo vzťahu k absencii existencie pracovno-právneho vzťahu s dotknutými zamestnancami, predovšetkým so zamestnancami maďarskej štátnej príslušnosti. Jeho argumentačným základom bolo poukazovanie na Subdodávateľskú zmluvu uzatvorenú medzi žalobcom ako zhotoviteľom a spoločnosťou PDN ÉPITŐIPARI Kft. dňa 31. októbra 2014, predmetom ktorej bolo dodanie prác a

tovaru pre žalobcu a na základe ktorej uvedená maďarská spoločnosť vysielala pre žalobcu zamestnancov. Odvolací súd nespochybňuje, že žalobca ako zamestnávateľ zamestnancov vysielaných maďarským zamestnávateľom na základe právnej úpravy Smernice 96/71/ES zo dňa 16.12.1996 nemusí mať s týmito zamestnancami uzavreté zmluvy, ani nie je povinný kontrolovať plnenie ohlasovacej povinnosti maďarského zamestnávateľa vo vzťahu k svojim zamestnancom a maďarskému orgánu sociálneho zabezpečenia. Rovnako súhlasí so žalobcom, že žiadny právny predpis nestanovuje, aby si pred uzatvorením dohody so spoločnosťou PDN ÉPITŐIPARI Kft. vyžiadal od maďarských úradov potvrdenie o plnení registračnej povinnosti tejto spoločnosti. Bez ohľadu na tieto závery je však potrebné vyhodnotiť otázku zodpovednosti žalobcu ako zamestnávateľa resp. osoby využívajúcej závislú prácu vyslaných pracovníkov vo vzťahu k právnej zodpovednosti za porušenie zákazu nelegálnej práce.

V tejto súvislosti upriamuje odvolací súd pozornosť na princíp legality (zákonosti) zakotvený v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý znamená, že viazanosť štátu právom sa musí uplatňovať jednak v oblasti viazanosti štátu s ústavou, ústavnými zákonmi a zákonmi, ako aj v oblastiach ich vykonávania orgánmi štátnej správy, ktoré musia zásadne postupovať len na základe zákonov a v ich medziach. V oblasti administratívneho trestania a ukladania správnych sankcií princíp legality zaväzuje správne orgány, aby dôsledne dodržiavali premisu, že nikto nebude potrestaný inak, ako z dôvodu a spôsobom, ktorý stanovuje platný zákon. Administratívne trestanie má trestnoprávny charakter i podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Preto pri absencii procesného predpisu, ktorý by upravoval zásady správneho trestania treba vychádzať z Ústavy SR (čl. 50) a analogicky aj z Trestného zákona (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/55/2014 zo dňa 26. novembra 2015).

Odvolací súd poukazuje na to, že správne delikty právnických osôb sú postihované na základe objektívnej zodpovednosti, t. j. bez ohľadu na zavinenie (či už úmyselné alebo z nedbanlivosti), nakoľko zavinenie nie je pojmovým znakom správneho deliktu právnickej osoby. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžo/230/2015 zo dňa 25. januára 2017). Subjektom správneho deliktu je právnická osoba spôsobilá na protiprávne konanie (tzv. deliktuálna spôsobilosť, ktorá je spojená s jej vznikom a existenciou). Z toho vyplýva záver, že žalobca zodpovedá za porušenie svojej povinnosti založenej na objektívnej zodpovednosti za správny delikt. V prejednávanom prípade nevedomosť o neplnení registračných povinností subdodávateľa (vysielajúceho podniku) nemajú právny význam pri otázke zodpovednosti za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania zo strany žalobcu. Z vykonaného dokazovania totiž bezpochyby vyplýva, že dotknutí zamestnanci maďarskej štátnej príslušnosti neboli v čase výkonu kontroly pracovnoprávnym vzťahom ani so žalobcom a ani so spoločnosťou PDN ÉPITŐIPARI Kft., ktorá ich mala vysielat' na základe vyššie uvedenej dohody so žalobcom.

Odvolací súd pripomína, že pri výkone inšpekcie práce bolo zistené vykonávanie závislej práce pre žalobcu nielen zo strany maďarských štátnych príslušníkov, ale rovnako tak slovenských štátnych príslušníkov, pričom skutočnosť, že títo nemali so žalobcom uzatvorený pracovnoprávny vzťah, žalobca ani nerozporoval, navyiac s nimi následne uzavrel pracovné zmluvy a prihlásil ich do Sociálnej poisťovne.

V konaní preukázané porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania viacerých osôb je dostatočným podkladom na vyvodenie zodpovednosti žalobcu za správny delikt v jeho kvalifikovanej podstate, za spáchanie ktorého mu bola uložená pokuta v predmetnej výške 15.000 Eur.

V súvislosti s námietkou nedostatočne zisteného skutkového stavu žalobca namietal pochybenie v súvislosti s nepreukázaním, že vyjadrenia zachytené v zápisnici v slovenskom jazyku boli získané zákonným spôsobom, že kontrolované osoby (nie v pozícii účastníka konania o správnom delikte) porozumeli otázkam, boli poučené o svojich právach a otázkam aj obsahu zápisnice porozumeli. V konaní neboli preukázané ani relevantne spochybnené žiadne z okolností uvádzaných v zápisniciach, ktoré boli vypracované za účasti príslušníkov Oddelenia cudzineckej polície Rimavská Sobota. Navyiac ani štyri vypočúvané pracovníčky slovenskej štátnej príslušnosti I., A., Y. a W. neuviedli, že by nerozumeli slovenskému jazyku.

Na spochybnenie uvedeného záveru nepostačuje dodatočne žalobcom predložené čestné prehlásenia (ôsmich z desiatich) dotknutých zamestnankýň maďarskej štátnej príslušnosti, ktorými dňa 4.8.2016, t. j. až približne šesť týždňov po vyhlásení rozsudku krajského súdu a viac ako pol druhu roka po vykonaní predmetnej kontroly vyhlásili, že pri výkone inšpekcie žiadali o tlmočníka a otázkam inšpektorov nerozumeli. Tieto vyhlásenia nielenže sú v rozpore s obsahom jednotlivých záznamov o podaní informácie o vysvetlení dôvodu prítomnosti fyzickej osoby na pracovisku, ktoré boli podpísané okrem dotknutých osôb a pracovníkov inšpektorátu práce aj príslušníkmi oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru, ale v kontexte uvedeného sa javia ako účelové.

VIII.

Keďže podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd o otázkach, ktoré boli dôvodom podaného odvolania, nerozhodol svojvoľne a nezákonne a keďže najvyšší súd nezistil dôvod na zmenenie alebo zrušenie napadnutého rozsudku, považujúc jeho odôvodnenie za logické, jasné a zrozumiteľné a nezistil v tomto rozhodnutí žiaden rozpor so zákonom, rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP tak, že im náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko žalobca bol procesne neúspešný a žalovanému náhrada trov konania neprináleží zo zákona.

Záverom najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že aj napriek tomu, že odvolanie žalobcu proti rozsudku krajského súdu bolo podané dňa 11. augusta 2016, t. j. odvolacie konanie bolo začaté už po účinnosti zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku, postupoval odvolací súd podľa ust. § 492 ods. 2 SSP z dôvodu, že rozsudok krajského súdu ešte nenadobudol právoplatnosť, preto nemohol súd posudzovať odvolanie žalobcu ako kasačnú sťažnosť a v konaní postupovať podľa Správneho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.